

Hasselponi

Dr. A. van de Beek

Hasselponi

Meditaties over verrassende teksten uit de Bijbel

Uitgeverij Meinema, Zoetermeer

De afbeelding op het omslag is een fragment van een mozaïek uit de basiliek van Sant' Apollinare Nuovo in Ravenna dat de optocht van de vrouwen bij de intocht van Jezus in Jeruzalem voorstelt. De afgebeelde vrouw maakt deel uit van een groep onbekende vrouwen. Niemand weet haar naam. Maar zij wás er, een anonieme vrouw in een optocht voor Jezus – net als de grote stoet van anonieme vrouwen, mannen en kinderen die door de eeuwen heen Hem hebben toegejuicht.

www.uitgeverijmeinema.nl

Ontwerp omslag: Mulder van Meurs

ISBN 978 90 211 4425 2
NUR 713; 702

© 2012 Uitgeverij Meinema, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

7	Woord vooraf
8	Hasselelponi 1 Kronieken 4:3
12	Bedrog Psalm 24:6
18	Trouweloos aan uw kinderen Psalm 73:15
24	Om de Here te prijzen Kronieken 6:31
32	Door de Jordaan Johannes 1:28
40	De rijke jongeling Markus 10:20
45	Wie goed doet, wordt gezegend Psalm 34:10
51	Uitgekozen voordat de wereld bestond Efeziërs 1:4
56	Pi en de herkauwende haas 1 Koningen 7:23
61	Tyrus bestaat niet meer Ezechiël 26:14
68	Heb je Mij lief? Johannes 21:17
73	Onvoorstelbaar 1 Korintiërs 2:9
76	De leugenaar Psalm 52:5
80	De vervallen hut van David Amos 9:11
85	Zelfs niet één Psalm 53:4

- 89 Gods wegen
Jesaja 55:8
- 93 De Heilige Geest verhinderde het
Handelingen 16:6
- 98 Tweemaal Henoeh
Genesis 5:24
- 103 Bergen
Psalm 121:1
- 108 Christus leeft in mij
Galaten 2:20
- 112 In het stof schrijven
Johannes 8:6
- 117 Gedenken
Maleachi 3:16

Woord vooraf

Er zijn mensen in de Bijbel aan wie niemand aandacht schenkt. Zo iemand is Hasseleponi. Er zijn teksten in de Bijbel die vrijwel nooit worden gelezen. Er zijn verzen die worden genegeerd omdat ze lastig zijn. Er zijn hoofdstukken die ineens een rare wending hebben. Er zijn verbindingen die je zomaar over het hoofd ziet.

In deze bundel worden zulke teksten naar voren gehaald in een reeks meditaties. Deze roepen op tot verder denken, associëren en peinzen over de verrassingen die God ons geeft. Over de Bijbel raak je nooit uitgedacht, want God blijft aan mensen aandacht schenken, mensen zoals Hasseleponi – en mensen zoals jij.

Hasselponi

Hun zuster heette Hasselponi.

1 Kronieken 4:3

Bij ons thuis werd bij elke maaltijd een hoofdstuk uit de Bijbel gelezen. Ik weet niet meer waar ik instapte in het Oude of Nieuwe Testament. Ooit zal ik wel voor het eerst een hoofdstuk van de Bijbel bewust hebben gehoord. Maar al voordat ik het mij bewust was, werd er aan tafel uit de Bijbel gelezen. Zelfs al voor mijn doop en voor mijn geboorte werd er aan tafel uit de Bijbel gelezen. Ik ben om zo te zeggen in het bijbellezen geboren. Dat was de rode draad in alle verandering. De enige wisseling was als Openbaring 22 bereikt werd. Dan ging de boekenlegger van het eind naar het begin. Dan begon het weer van voren af aan, vanaf Genesis 1. Het Woord van God blijft altijd hetzelfde en wordt altijd herlezen. Het boek is nooit uit.

Elke maaltijd werd er bijbelgelezen, ook in de oogsttijd, zelfs als dreigende wolken het droge graan bedreigden. Nooit werd er overgeslagen. Van Genesis tot Openbaring en nog eens, en nog eens.

En toch – een aantal hoofdstukken werd overgeslagen. Dat waren de geslachtsregisters. Numeri en Kronieken moesten het ontgelden. Al die namen – die waren zelfs bij ons aan tafel te veel. Ze zeggen ons helemaal niets en je kunt ze niet uitspreken. Namen, namen en nog eens namen. Namen zonder verhalen. Voor één keer werd de hand gelicht met de stellige belijdenis dat de Bijbel Gods Woord is, van kافت tot kافت. Deze hoofdstukken hoorden er niet bij. Ja, natuurlijk ze hoorden erbij, maar ze waren geen Woord van God dat wij ter harte moesten nemen.

Wie is Hasselponi? Nooit van gehoord. Een volstrekt onbe-

kende naam. Ergens in de geslachtsregisters van Kronieken staat zij. ‘En hun zuster was Hasselponi.’ Ze staat in een lange lijst van mannen, allemaal mannen, de meesten net zo onbekend als zij. Ineens staat daar deze vrouw, niet eens als een schakel in de rij van de geslachten, maar als een zijstapje. Ze is de zuster van Jizreël, Jisma en Jidbas. Van wíe? Van Jizreël, Jisma en Jidbas. Nooit van gehoord. Ja, Jizreël als plaats, maar nooit geweten dat ook een man zo heette, laat staan dat hij een zuster had.

Even is zij daar – en dan gaat de lijst weer verder, weer allemaal mannen. Tot vervelens toe. Dat vond de schrijver blijkbaar zelf ook. ‘Dit zijn oude verhalen’ onderbreekt hij zijn lijst (4:22). Had hij die verhalen nu ook maar gegeven. Maar hij verhaalt nauwelijks iets. Even een anekdote over dat rare gebed van Jabes (1 Kron. 4:9v). Welke Jabes? Waar hoort hij thuis? Hij staat in de lijst, maar in de stamboom heeft hij geen plaats. Oude verhalen die in de lucht hangen. De schrijver gaat na zijn verzuchting gewoon door. Namen zonder verhalen en anekdotes zonder enig verband. Los zand van de geschiedenis.

Hasselponi – wie is zij? Was zij een bijzondere vrouw, dat de schrijver haar noemt? Misschien. Misschien ook niet. Met de Bijbel weet je het nooit. Je vergist je zomaar. God doet soms rare dingen, niet na te rekenen voor mensen. Was ze jong? Was ze oud? Had ze kinderen? Was ze getrouwd? En als dat zo is, met wie dan? Was ze een vrome vrouw? Of was ze een sociale vlinder?

Niemand weet het en niemand zal het ooit weten. Niets is van haar over, behalve haar naam. Daar moeten we het mee doen. Het is als op een kerkhof in een vreemde plaats. ‘Hier rust Hasselponi.’ Heeft zij ooit een laatste rustplaats gekregen? Zij is een naam zonder geschiedenis. Haar leven is voorbij en met het gaan van de generaties verdween haar gedachtenis.

Zo vergaat het de meeste mensen. Onze grootouders kennen we nog, maar als het een paar generaties verder is, verdwijnen ze

uit ons geheugen. Een enkeling ontsnapt aan de vergetelheid omdat zijn naam in de geschiedenisboeken staat. Maar kennen we die persoon dan werkelijk? Zijn de namen in een geschiedenisboek niet meer een symbool dan een mens? Mensen komen, mensen gaan en niemand herinnert zich hun persoon, hun vreugden en hun tranen, hun kleine geluk en hun grote verdriet.

Zo vergaat het ons ook. Straks zal niemand meer aan ons denken. Onze kleinkinderen hebben het nog over opa en oma, misschien onze achterkleinkinderen nog, of de neefjes en nichtjes van hen die kinderloos stierven. Dan is het voorbij, verdwenen in de nevels van de tijd. Zelfs de meeste graven worden snel geruimd. Zelfs niet meer een plek waar staat: 'Hier rust ...'

Na eeuwen zijn we onbekenden, net als Hasselponi. Mensen hebben haar allemaal vergeten. Maar God heeft haar niet vergeten. Haar naam staat in de Bijbel, in Gods eigen boek. God vindt haar zo belangrijk dat Hij haar naam heeft opgenomen in zijn Woord. Mensen vinden haar niet belangrijk. God kan haar wel in zijn boek schrijven, maar als het over namen gaat, slaan wij de hoofdstukken over. Die lezen we niet. God slaat haar niet over. Hij zette haar naam in zijn boek, net als de naam van Jizreël, Jisma en Jidbas. Net als Chatat en Meonatai, Jesisai en Jachdo. Een van die vele honderden namen in de Bijbel, die ons niets meer zeggen en die wij dus overslaan. God slaat hen niet over. Ze zijn geschreven in zijn boek. Deze namen zijn geschreven in het boek dat Hij ons heeft gegeven, zodat wij zouden leren wie Hij is: Hij herinnert zich de namen van hen die heengingen in de nevels van de geschiedenis. Hij herinnert zich de mensen. Voor ons is het al te veel om die paar honderd namen te lezen die God ons wilde doorgeven om ons eraan te herinneren dat Hij de mensen niet vergeet. Voor Hem verdwijnen ze niet in de nevels van de geschiedenis. Hij doet hen bij Hem wonen in zijn huis.

Er zijn nog veel meer dingen waarover we zouden kunnen schrijven, zegt de evangelist Johannes. Maar dan zou de wereld te klein zijn om alles te bevatten. De wereld is te klein om al Gods daden te bevatten en al Gods mensen te herinneren. God

heeft nog veel meer namen, geschreven in zijn boek in de hemel. Die is nooit te klein om alle boeken, alle namen, alle mensen te bevatten. Mensen vergeten snel en zijn snel vergeten. God vergeet niet. Daarom zijn mensen nooit vergeten. Ons leven is bij God bewaard.

Hasselponi – God vond het de moeite waard om haar vergeten naam aan ons bekend te maken. Zo heeft Hij nog veel meer namen achter de hand. Ook jouw naam. Als alle mensen al lang jouw naam vergeten zijn en die zelfs nergens ter wereld meer geschreven staat, dan staat jouw naam nog in Gods boek. En Hij weet alle dingen, heel jouw leven, dat Hij nooit vergeet, en beter kent dan jij jezelf ooit gekend zult hebben.

Bedrog

Dat is Jakob.

Psalm 24:6

Wie klimt de berg van de Here op? De berg van de Here is Jeruzalem, de plaats waar Hij woont. Het is de plek die Hij zelf heeft uitgekozen. Preciezer: het is de tempelberg in Jeruzalem, waar in het allerheiligste het symbool van Gods aanwezigheid staat, de heilige ark. Niemand mag die ark aanraken of zelfs maar zien, behalve de hogepriester één keer in het jaar, en dan alleen nog met het bloed van een offer om de zonden te verzoenen. Want God is heilig, zo heilig dat niemand zomaar naar Hem toe kan gaan.

Wie klimt de berg van de Here op? Wie mag de berg van de Here opklimmen? Psalm 24 is daar duidelijk over: 'Die rein is van handen en zuiver van hart, die zijn ziel niet op valsheid richt, noch bedrieglijk zweert.' Alleen wie helemaal eerlijk en rechtvaardig is, krijgt toegang tot het heiligdom van de Here. Dat past bij de aard van Gods heiligheid. Die heeft te maken met gerechtigheid. Hij doet gerechtigheid en Hij vraagt gerechtigheid. Dat is de inhoud van de formule over de heiligheid: 'Wees heilig, want Ik ben heilig.' Heilig zijn heeft te maken met eerlijkheid en zorg voor de ander, veel meer dan met mysterieuze krachten. Zo heeft God dat aan Israël geleerd door de geboden. Zeker zij moeten zijn heiligheid respecteren. Dat bestaat er vooral uit dat ze de rechtvaardige geboden die God aan hen heeft gegeven eerbiedigen.

Je moet rein van handen zijn. Dat kan om grote dingen gaan: er mag geen bloed aan je handen kleven. Het gaat er ook om dat er nooit een moment is geweest dat je je handen niet kon thuis houden. Maar het kan ook om kleine dingen gaan: dat je